

noviny precheza

srpen 2022 | číslo 4 | www.precheza.cz

Rozhovor s generálním ředitelem

MF Dnes požádala generálního ředitele Ivo Hanáčka o rozhovor o tom, jak se PRECHEZA vyrovnává se současnou situací, jaké problémy ji čekají, a jak je na ně připravena. Článek vyšel v červenci a my jsme se jej rozhodli se svolením redakce otisknout i v našich firemních novinách.

Mnoho firem pocítuje dopady války na Ukrajině. Jak konkrétně ta vaše? Z Ukrajiny zajišťujete klíčovou surovinu ilmenit.

Ruská příprava na válku a samotná válka na Ukrajině vyvolala další skokový nárůst cen energií a většiny surovin. Po dlouhém období energetického blahobytu to byl obrovský šok. Všichni jsme začali počítat, zda se nám ještě výroba vyplatí, kolik nákladů dokážeme promítnout do cen našich výrobků a zjišťovat, kde některé suroviny vlastně teď seženeme. Ceny se měnily každým dnem a kdo zaváhal, ten neměl. Na počátku války jsme byli velmi nervózní, jak to bude s dodávkami naší hlavní suroviny ilmenitu. Ukrajina je velkým exportérem tohoto minerálu, a hlavně ukrajinský materiál je jeden z nevhodnějších pro naši technologii. Dříve jsme ilmenit nakupovali z různých oblastí světa, ale po uzavření dolů v Indii a omezení těžby v Africe, nám zůstala už jen Ukrajina. Naštěstí se doly nacházejí na západ od Dněpru a naši ukrajinskí dodavatelé dokázali velmi rychle po ruském útoku obnovit těžbu.

Pokud by situace na Ukrajině neumožňovala dodávky této klíčové suroviny, máte řešení?

Ukrajinci mají logistický problém, protože nemohou využívat přepravu po moři, a tak všechno zboží vozí po železnici. Zničené koleje sice rychle opravují, ale problém se posouvá na ukrajinsko-evropskou hranici, neboť všechno se musí kvůli odlišnému rozchodu trati překládat. Než našli způsob, jak dodávat zámořským zákazníkům, zvýšili jsme zásoby téměř na 8 měsíců provozu. Ještě před válkou jsme kontaktovali další potenciální dodavatele ilmenitu a v současnosti jednu takovou dodávku testujeme ve výrobě. **Dalším problémem, se kterými se firmy musí vypořádávat, je energetická krize a napjatá situace kolem dodávek zemního plynu. Vaše výroba je na něm závislá. Máte záložní plán i pro případ, že by jeho dodávky stabilní nebyly?**

Zemní plyn je pro nás největší riziko, neboť zemní plyn je v chemickém průmyslu nenahraditelný. Pořád sleduji opakující se prohlášení současných ministrů ze smyslu – nebojte se, vás budeme regulovat až jako poslední, nejprve omezíme velké spotřebitele. Přitom veřejnost a služby dokáží poměrně lehce nalézt náhradní zdroje

Foto: archiv PRECHEZA

„Po všech problémech s dodávkami surovin se nám podařilo vše nakoupit a výroba stále jede podle plánu. Díky vyšším cenám se nám zvýšil obrát a za prvních šest měsíců přesáhl 2 miliardy korun.“

a také mohou velmi ušetřit. To v průmyslu mnohdy nejde. V sousedním Německu už nějakou dobu připravují konkrétní úsporná opatření a tady se stále nic neděje, asi čekáme na zázrak. Pokud nastane částečná regulace, dokážeme chvíli přežít, ale zásadní omezení znamená zastavení fabriky. To jsem zvědav, jak bude vláda potom lidem vysvětlovat, že je sice neomezila s dodávkami, ale zase budou bez práce. Za co si ten plyn asi tak koupí?

Na chodu společnosti se jistě projeví i rostoucí ceny energií a surovin, jak konkrétně? (mám na mysli nárůst výdajů) Předpokládám, že se tato navýšení promítají i do zvýšení cen zákazníkům.

Ceny všech surovin a energií rostly raketovým tempem. Někdy jsme si připadali jak na koňském trhu! U některých dodávek platilo pravidlo – ber, nebo nech být, koupí někdo druhý – a cena zítra už bude jiná, samozřejmě vyšší. Za první půlrok nám stouply ceny surovin o 300 mil. Kč a energií o 200 mil. Kč, a to jsme ještě měli některé ceny zafixovány. Zatím se nám dařilo zvýšené náklady promítat do cen výrobků, ale nyní se už poptávka po našich výrobcích omezuje.

Jak se společnosti v současné době tedy daří? Jaký má obrát?

Po všech těchto problémech s dodávkami surovin se nám nakonec podařilo vše nakoupit a výroba stále jede podle plánu. Díky vyšším cenám se nám zvýšil obrát a za prvních 6 měsíců přesáhl 2 mld. Kč.

Kdo jsou vaši odběratelé? V kolika zemích jste obchodně aktivní?

V našem odvětví jsme malá firma a dosahujeme sotva 1 % celosvětové kapacity. Domácí trh je pro nás malý,

a tak 90 % produkce vyvážíme do celého světa. Jsme přítomni na všech kontinentech s výjimkou Antarktidy. Ale i tady se alespoň testovaly výrobky s naší titanovou bělobou. Celkem prodáváme do 59 zemí světa.

Podařilo se vám v poslední době uzavřít obchod, ze kterého jste byl opravdu nadšený? (Pokud ano, o jaký šlo. Pokud ne v poslední době, tak v minulosti).

Já jsem nadšený z každého obchodu. Dříve jsme například prodávali malé množství našich produktů do Ruska, ale s tím jsme po zahájení invaze na Ukrajinu přestali. Nyní mám radost z toho, že se nám podařilo najít odbytné pro naše výrobky na jiných trzích.

Vaše společnost se stala vítězem 20. ročníku ocenění Sodexo Zaměstnavatel roku Olomouckého kraje 2022. Co podle Vás rozhodlo?

Hodnotily se údaje za rok 2021, což byl rok covidových omezení. Podařilo se nám přizpůsobit organizaci práce a díky tomu a také díky troše štěstí jsme nemuseli omezovat plánovanou výrobu. Zaměstnanci tak nepocítili dopady covidu na mzdu ani na benefitech. Svoji roli hraje i náš flexibilní sociální program a zavedení distančních forem vzdělávání zaměstnanců.

Jedná se o ocenění o péči o zaměstnance. Jsou u vás tedy spokojeni, neutíkají vám?

Samozřejmě, že zaměstnanci odcházejí i u nás, ale jedná se jen o jednotlivce. Práce v chemickém průmyslu je náročná na kvalifikaci a také ne každému vyhovuje nepřetržitý provoz. Ale ti, co si práci v chemičce osvojí, by už zpravidla neměnili.

Jeden průzkum říká, že čeští šéfové neumějí své podřízené motivovat. Vy se ale pyšníte oceněním Zaměstnavatel roku. Jak je tedy motivujete?

Kromě toho, že se snažíme držet mzdy nad úrovní regionu, máme řadu dalších

benefitů. Všichni naši zaměstnanci mají bonusy závislé na zisku společnosti, část dostávají měsíčně na základě výsledků z minulého kvartálu a část po vyhodnocení celoročního hospodářského výsledku, přičemž v průběhu roku vyplácíme zálohy před dovolenou a vánočními svátky. Nechceme totiž, aby si zaměstnanci na dovolenou či Vánoce půjčovali a pak měli třeba problémy se splácením úvěrů. Všichni naši zaměstnanci mají 5 týdnů dovolené a těm, kteří pracují na fyzicky náročných pozicích, platíme navíc týden ozdravného pobytu. Máme vlastní jídelnu, kde se skvěle vaří, přispíváme na duchodové připojištění, část benefitů vyplácíme prostřednictvím karet Benefit Plus atd. Výčet všech benefitů by byl na samostatný článek.

Kolik máte zaměstnanců? A je to plný stav nebo stále hledáte? Pokud hledáte, koho?

V současnosti máme 650 kmenových zaměstnanců. Tento počet se dlouhodobě nemění, jen se nám před 4 lety zvýšil o pracovníky jídelny, kterou jsme začali provozovat vlastními silami. Každoročně ztrácíme zkušené zaměstnance, kteří odcházejí do zaslouženého důchodu. Ročně proto nabíráme přibližně 50 nových pracovníků. Nejčastěji hledáme strojaře, elektrikáře, chemiky, projektanty a vlastně všechny, kteří chtějí pracovat.

Firmy v regionu zaměstnávají Ukrajince, kteří utekli ze své země před válkou. I vy? Pokud ano, na jakých pozicích?

Na většinu pracovních pozic v chemickém průmyslu je nutná vysoká kvalifikace, znalost předpisů, odborná školení. A to se bez dobré znalosti českého jazyka nedá zvládnout. Proto bohužel nemáme vhodná místa pro ukrajinské uprchlíky. Ale řada z nich našla uplatnění v jiných společnostech koncernu Agrofert, jehož jsme součástí.

Inflace je vysoká, vše zdražuje... Reaguje vaše společnost i na tuto skutečnost? Navýšujete například mzdy svým lidem? Případně, máte to v plánu? O kolik? Jiný benefit?

To je dnes pro nás nejvyšší výzva. Letos jsme sice navýšili mzdy o 6 % a vyplácíme poměrně vysoké bonusy za hospodářský výsledek, ale ve srovnání s inflací je to pořád málo. Intenzivně hledáme způsob, jak můžeme zaměstnancům pomoci. Vše bude záležet na tom, zda nebudou omezeny dodávky zemního plynu a my budeme moci pokračovat ve výrobě.

**Zdroj: Mladá fronta DNES
Rubrika: Střední Morava
Autor: Petra Černobilová**

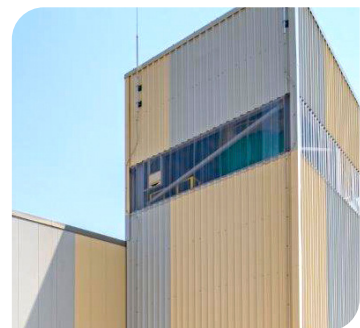

Foto: archiv PRECHEZA

V čísle najdete...

Novinky ve výrobě

Co přinese modernizace lisu na KoFi a jak se změnilo skladování a expedice Monosalu se dočtete v článkách o nejnovějších investicích do výroby na straně 2.

Chemie na hradě

Toto netypické spojení označuje již tradiční akci pořádanou každoročně na Slezskoostravském hradě. Je určena pro studenty a ostatní zájemce o chemii a přírodní vědy a PRECHEZA tuto akci každoročně podporuje. Více na straně 3.

POZVÁNKA

sobota
3/9
2022

Foto: Ingimage

PRECHEZA CYKLO TOUR

Zveme všechny zaměstnance a jejich rodinné příslušníky na XVII. ročník „PRECHEZA CYKLO TOUR“. Sraz nadšenců v 9.15 hodin na hlavní bránici PRECHEZA a.s. Pro všechny cyklisty je od 11 hod. zajištěno občerstvení v Pizzerii na Bečvě v Lipníku nad Bečvou (na cyklostezce naproti domu s pečovatelskou službou). Zájemci volejte linku 2678 (přespolní 581 252 678), 721 771 141 nebo mail: dana.lehnertova@precheza.cz
Potvrďte svoji účast do 31. srpna.

Výrobní úsek

Úspěšná realizace investiční akce – lis na KoFi

Ve druhé čtvrtině letošního roku nastal ten pravý čas pro instalaci a oživení nového lisu na KoFi. Možná si říkáte, jaký to zajímavý přístroj pro zpracování kávy? A kam v chemičce na takovou kávu tedy zajít? Bohužel vás musím zklamat, KoFi je provozní soubor výroby titanové běloby, zvaný Kontrolní Filtrace a s kávou má, snad kromě podobné barvy zpracovávané tekutiny, pramálo společného. Ačkoliv, když tak o tom přemýšlím, všichni kteří se s nasazením snažili, aby byl nový lis instalován, zapojen, oživen a uveden do plnohodnotného provozu, si jistě šálek dobré kávy rádi vychutnají. Zaslouženě.

Uzel kontrolní filtrace je součástí provozního souboru PS-03 spolu s čířením, krystalizací, odstředováním a filtrací kalů. Úkolem KoFi je odstranění zbytků kalů z odželezeného černého roztoku, který se v následujícím souboru podrobí klíčovému procesu ve výrobě – hydrolyze. Roztok se filtruje na kalolisech.

Každý den je v souboru KoFi obvykle zpracováno až 1100 kubických metrů titanového roztoku. Průměrný nátok z krystalizace je kolem 40 m³/h, špičkové až 60 m³/h. Ke zpracování takového objemu roztoku je nutné mít k dispozici výkonný kalolis. Pracovník souboru PS-03 KoFi musí rovněž zajišťovat chod kalolisů FiKa (Filtrace kalů z číření) a dávkování a přípravu roztoku sulfidu sodného. Z těchto důvodů bylo žádoucí chod souboru KoFi v co největší míře automatizovat, aby plnění lisu, naplňování perlitem i samotná filtrace probíhaly automaticky bez nutnosti fyzického zásahu obsluhy. Dva původní rámové kalolisy fy Ritterhas & Blecher GmbH jsou trvale v provozu od roku 1985. Mají manuální

rozřazování desek včetně sklápění okapových plechů, a technologický uzel se celkově vyznačoval nízkým stupněm automatizace s vysokým podílem ruční práce prováděné operátorem. Nabízí pouhých 58 m² filtrační plochy a objem 1440 dm³ s maximálním možným výkonem cca 50 m³/h, ke konci operace klesá až pod hodnotu 20 m³/h.

V 05/2022 byl uveden do zkušebního provozu nový komorový kalolis fy

Envites, spol. s r.o., s pozičním číslem 3277A. Byl navržen pro max. 35 filtračních komor tloušťky 50 mm; je tedy osazen 34 ks komorových desek a 1 + 1 ks koncové a hlavové desky. Celkový objem komor v lisu je 1800 dm³ a filtrační plocha 85 m². Jedná se o moderní filtrační zařízení s vyšší užitnou hodnotou – např. automatické rozřazování desek (postupný odtah jednotlivých desek), automatické sklápění okapových plechů, automatický ostřík plachetek (mechanismus instalovaný na kalolisu), uzavřený/otevřený odvod filtrátu atp. Díky tomu se nyní technologický uzel vyznačuje vysokým stupněm automatizace vč. zabezpečení pracovního prostoru a v neposlední řadě nízkým podílem manuální práce prováděné operátorem.

Nedílnou součástí nově realizované technologie je rozplavovací zařízení fy VSK Pardubice, s.r.o., které slouží pro

rozplav filtračního koláče. Před shozem je do výsypky předložen definovaný objem vody (odměřeno průtokoměrem). Suspenze kalu je rozplavována pomocí systému míchacích lopatek, které jsou uspořádány ve šroubovici na horizontální hřídeli. Pohon míchacího zařízení je ovládán přes frekvenční měnič.

Nový kalolis je vybaven unikátním mechanismem (ostříkový rám), který automaticky provádí ostřík desky (plachetky) z obou stran současně od zbytků filtračního koláče pomocí vysokotlakých trysek. Zdrojem tlakové vody o tlaku až 100 bar je vysokotlaké 3pístové čerpadlo, které je napojeno na novou zásobní nádržku. Průtok roztoku do lisu je nově měřen pomocí indukčního průtokoměru, což umožňuje komfortní regulaci výkonu filtru.

Nový kalolis ENVITES je schopený na začátku filtrace zpracovat až 65 m³ suspenze za hodinu a na jejím konci cca

30 m³/h. Pokud není kalolis omezen na výkonu při nedostatku černého roztoku na vstupu, tak je průměrný výkon filtru stanovený jako poměr objemu suspenze protékající lisem při filtraci a doby filtrace 42 m³/h.

Instalace a najetí nového lisu 3277A proběhly bez výraznějších problémů díky dobré spolupráci externích firem, techniků TB, operátorů výroby a v neposlední řadě programátora. Během zkušebního provozu bylo nutné posílit pohon plnicího čerpadla instalací elektromotoru 22 kW a silnějšího frekvenčního měniče. Bylo také nutné dořešit dodatečnou korozní ochranu některých funkčních částí kalolisu a jejich zakrytování.

V 08/2022 se předpokládá, že stávající fyzicky i morálně opotřebované kalolisy 377A-B budou demontovány včetně společné nosné ocelové konstrukce a na uvolněném prostoru bude nainstalováno dvojce lisu 3277A s pozičním číslem 3277B. V tomto období bude produkce titanového roztoku protékat pouze přes kalolis 3277A. Veškeré případné poruchy budou muset být téměř okamžitě řešeny a odstraněny, pokud budeme chtít zabránit omezení výroby. To bude klást vysoké nároky na obsluhu, mistry i údržbu.

Odměnou pak bude modernizovaný soubor KoFi, který bude disponovat takovou kapacitou, že kompletně pokryje stávající i plánované požadavky na zvyšování kapacity výroby TB, tzn. soubor KoFi bude stačit na výrobu 77 kt TB za rok.

Miroslav Štrajt, Lubomír Děrka

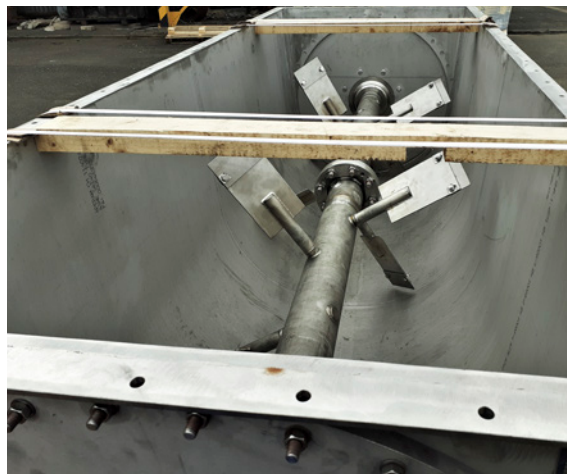

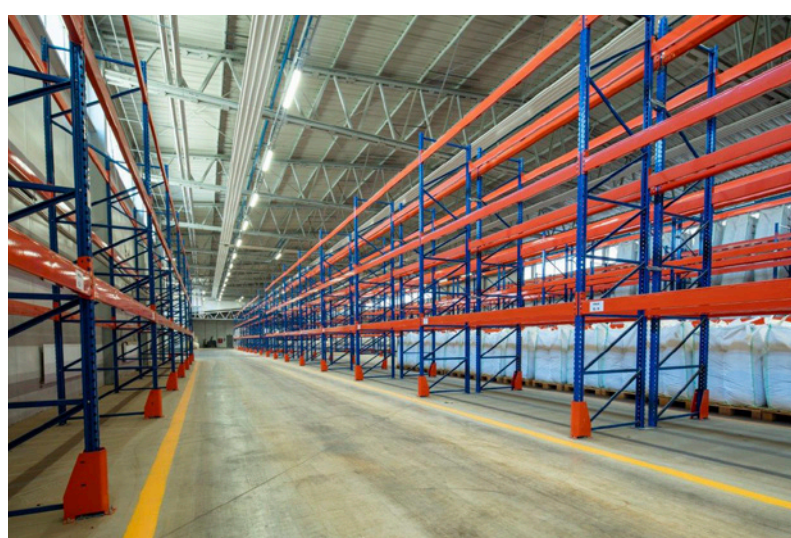
Foto: archiv PRECHEZA

Nový sklad Monosalu zahájil zkušební provoz

V loňském roce byla postavena na uvolněné ploše po bývalém souboru budov Argo skladová hala pro náš výrobek Monosal30. V červenci, kdy po úplném dokončení všech částí této nepřehlédnutelné stavby proběhlo místní šetření ze strany stavebního úřadu Přerov, který povolil zkušební provoz a užívání skladu.

Autorem projektové dokumentace včetně realizace elektroinstalace je přerovská firma Cemel servis, s.r.o., a zlínský Cetropjekt, a.s., v části stavební. Sklad postavila na základě tendru stavební firma Středomoravské stavby, s.r.o., která už má v Precheze za sebou mnoho úspěšně dokončených staveb. Dodavatelem ocelové montované haly je společnost LLENTAB, s.r.o. Celá stavba zrealizovaná jako investič-

ní akce byla rozdělena na několik úseků. Hlavní část představuje samotná nová skladová hala, která je napojena koridorem na stávající výrobu Monosalu a umožňuje navážení hotového výrobku k založení do skladových regálů. V jižní části stávající výroby Monosalu u parkoviště jsou umístěny nové technologické rozvodny a kompresorovna. Součástí nového skladu je i pneudoprava Monosalu do dvojice

expedičních sil, tím dojde k výraznému zlepšení podmínek při nakládce do silovozů.

Východní část skladu je tvořena administrativní částí se sociálním zařízením, skladem vzorků a dalšími účelovými místnostmi. Nově zde má i kancelář denní mistr Monosalu pan Petr Caletka. Při navrhování prostor bylo pamatováno i na řidiče kamionů, kteří zde mohou využít odpočinkovou místnost se sociálním zařízením při čekání na nakládku. Kolem skladu byly vybudovány nové přístupové a obslužné komunikace. Dešťovka z budov a přilehlých ploch je v souladu s novými požadavky využívána v technologiích naší společnosti pomocí nově vybudované kanalizace.

Kapacita regálového systému haly je 1500 paletových jednotek. Expedice do kamionů probíhá z expediční rampy skladu a zásobníky pro volně ložený Monosal v silovozech je možno plnit přímo z výroby nebo z vaků novou pneudopravou. Manipulaci se zbožím zajišťují nové pořízené elektrické vysokozdvizné vozíky Toyota poháněné nejmodernější lithiovou baterií umožňující téměř nepřetržitý provoz.

Uvedením nového skladu do provozu se výrazně zvýší úroveň skladování a expedice Monosalu30, při splnění všech požadavků kladených na Prechezu jako certifikovaného výrobce do sektoru krmiv.

Tomáš Příkopa

Komerční úsek

Podporujeme Chemii na Slezskoostravském hradě

V řadě již po páté jsme i letos podpořili 16. ročník akce Chemie a další přírodní vědy na Slezskoostravském hradě. Tuto akci pravidelně pořádá Česká společnost chemická Ostrava ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity, Fakultou materiálově-technologickou VŠB-TU Ostrava a Střední průmyslovou školou chemickou akademika Heyrovského Ostrava.

Na hrad letos dorazilo přibližně 2200 návštěvníků a zájemců o chemii i další přírodní vědy, pro které byly připraveny atraktivní pokusy či množství soutěží a her. **Jako každý rok byly Fakultou materiálově-technologickou VŠB-TUO připraveny chemické soutěže.** Žáci základních a středních škol si v nich mohli ověřit své znalosti chemie nebo získat znalosti nové. Za úspěšné absolvování soutěží všichni aktéři získali sladkou odměnu. Úspěšná byla i expozice chemického inženýrství, kde byl k vidění mikrofluidní generátor kapek, příklady radiálních typů míchadel, modely jednotkových operací – absorpční kolona, rektifikační kolona, výměník tepla, plynojem, zásobník na kapalné produkty připravených pomocí 3D tisku. Děti si mohly samy vyrobit například lávovou lampu.

Také „**Technické hrátky**“, které **připravila Fakulta strojní VŠB-TUO,**

se těšily velkému zájmu návštěvníků. Zájemci mohli ochutnat popcorn připravený ve fluidním výrobku nebo si prohlédnout, co vše lze vyrobit 3D tiskem. Kolektiv z Centra nanotechnologií VŠB-TUO předvedl fotoluminiscenci nanočástic i fotoaktivitu nanočástic, kterou lze využívat při samočištění fasád budov nebo jejich restaurování.

V rámci chemické expozice přírodovědecké fakulty byly pro přírodovědný jarmark na hradě připraveny stánky s ukázkou různých chemických pokusů, z nichž některé si mohli návštěvníci vyzkoušet na vlastní kůži.

Katedra matematiky Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity uspořádala tzv. **Matematický cirkus.**

Cílem bylo zábavnou a nenásilnou formou zaujmout žáky základních a středních škol v oblasti matematiky. Tým studentů katedry matematiky zaujal nejen svými kostýmy s cirkusovou tematikou

a výzdobou místnosti, ale i svými aktivitami a přístupem.

Stanoviště zastoupená studenty oborů biofyzika a experimentální biologie prezentovala princip extrakce sekundárních metabolitů rostlin pomocí Soxhletova extraktoru a poznávání jednotlivých sekundárních metabolitů pomocí čichu.

Celá akce dlouhodobě a komplexně propaguje obory chemie i dalších přírodních věd, a to u věkových skupin středních i základních škol. Společným cílem, i průmyslových partnerů této akce, je navýšit zájem o technické obory, což se akci tohoto typu bezesporu daří. Má nejen vědomostní přínos, ale přináší dětem i starším žákům mnoho zábavy. Poděkování patří téměř 150 členům organizačního týmu, kteří letošní ročník připravovali.

Vladka Plačková, Jan Přikryl

Foto: archiv PRECHEZA

Výhodné pojištění jako koncernový benefit

Jediná vteřina může zcela převrátit život nejen vám, ale i vašim nejbližším. Ochranou je kvalitní pojištění. Společnosti Respect, a. s., nabízí pro zaměstnance koncernu AGROFERT jednu z nejvýhodnějších nabídek na trhu. Jedná se o koncernové skupinové pojištění, které díky velkému objemu pojištěných kolegů zaměstnaných v koncernu AGROFERT nabízí bezkonkurenční podmínky. Nezapomeňte, nešťastná náhoda může vstoupit do života celé rodiny a může ho zcela zásadně změnit.

Nabídka pojištění a rozsah – nejžádanější rizika včetně onemocnění COVID-19

Varianty pojištění	Měsíční platba pojištění	Plnění pojištění v Kč*					
		Pojištění smrti	Smrt úrazem	Trvalé následky úrazu od 0,1%	Vážné nemoci	Plná invalidita	Hospitalizace následkem úrazu
EXKLUSIV (pro zaměstnance, zkoumá se zdravotní stav)	1 022 Kč Horší zdravotní stav – 1 696 Kč	4 000 000 Kč 	500 000 Kč	4 000 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 000 Kč / den
JISTOTA PLUS (pro zaměstnance, zkoumá se zdravotní stav)	250 Kč Horší zdravotní stav – 537 Kč	1 600 000 Kč 	500 000 Kč	500 000 Kč	250 000 Kč	–	200 Kč / den
RODINA (dospělí rodinní příslušníci zaměstnanců, zkoumá se zdravotní stav)	100 Kč Horší zdravotní stav – 198 Kč	800 000 Kč 	250 000 Kč	250 000 Kč	–	–	100 Kč / den
RODINA ADĚTI (dospělí rodinní příslušníci a děti zaměstnanců do 25 let, nezkoumá se zdravotní stav)	50 Kč	–	250 000 Kč	250 000 Kč	–	–	50 Kč / den

Pojištění je nabízeno ve spolupráci s Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

* nabídka a limity plnění platné pro klienty do 64 let včetně (nabídka zajistíme i pro klienty ve věkové skupině od 65 let výše)

Pojistné je zaměstnancům odečítáno ze mzdy a je platné po celou dobu pracovního poměru zaměstnance. Informace o tom, jak pojistit sebe a své blízké, vám poskytneme na útvaru Personalistika.

Zdroj: nasintranet.cz

Stavební výstava ICCX 2022 ve Varšavě

Ve dnech 14.–15. června jsme se zúčastnili na stavební výstavě ICCX 2022 ve Varšavě společně s naším distributorem, firmou ZWUKSO.

Propagovali jsme železité pigmenty a titanovou bělobu do stavebních aplikací a realizovali řadu obchodně-technických jednání se stávajícími odběrateli.

Bezpečnost práce a životní prostředí

Chronické onemocnění bederní páteře jako nová nemoc z povolání

Problémy s páteří vlivem pracovního zatížení patří ke stále častějším onemocněním. Bolesti zad můžou být často velmi závažné a vedou k delší pracovní neschopnosti. Podle návrhu klinických kritérií pro uznávání onemocnění bederní páteře z přetěžování jako nemoci z povolání zní podmínka vzniku nemoci z povolání takto:

Nemoc vzniká při práci, při které jsou příslušné struktury přetěžovány natolik, že přetěžování je podle současných lékařských poznatků příčinou nemoci. " Co nás tedy čeká nového v oblasti nemoci z povolání?

Podle Nařízení vlády č. 506/2021 Sb., které bude účinné od 1. ledna 2023 bude „Seznam nemocí z povolání“ doplněn o další zásadní diagnózu, kdy se jedná se o chronické onemocnění bederní páteře způsobené dlouhodobým přetěžováním.

Z Centra hygieny práce a pracovního lékařství Státního zdravotního dozoru přibližuje vznik podmínek doc. MUDr. Pavel Urban, CSc., takto: „Kritéria pro uznání této nemoci z povolání jsou definována pro jednotlivé věkové

skupiny a podle věku dále zpřísněna, protože právě věk člověka je jedním z rizikových faktorů pro vznik poškození bederní páteře. Ta pravidla jsou poměrně striktní. O jejich nastavení se vyjednávalo několik let a zpřísnění si vyžádali zástupci zaměstnavatelů v rámci tripartity. "

Musí být splněny všechny uvedené předpoklady:

- 1) Onemocnění si vyžádalo celkem alespoň 12 měsíců pracovní neschopnosti dle zdravotní dokumentace pacienta.
- 2) Nemoc vyšetřil a zhodnotil neurolog jako nejméně středně těžké chronické onemocnění bederní páteře a jednoznačně vyloučil jiné diagnózy, například následky úrazu nebo vrozené poruchy páteře. Závažnost neurologického nálezu dosáhla požadovaného počtu bodů pro věkovou skupinu pacienta.
- 3) Závažný nálezný na bederní páteři byl potvrzen také vyšetřením pomocí magnetické rezonance a dosáhl požadovaného počtu bodů pro věkovou skupinu pacienta.

4) Riziková práce trvala nejméně tři roky, přičemž pracovní podmínky každého pacienta zhodnotil fyziolog práce na základě šetření na jeho pracovišti jako dlouhodobě a vysoce zatěžující bederní páteř.

Půjde hlavně o profese, ve kterých se jedná o opakované přetěžování těžkými břemeny a práce s nimi, vedoucí k častému ohýbání a otáčení páteře. V naší společnosti splňují jednu z podmínek jen profese balíč na provozu TB, kde je jedním z rizik vyhlášena a schválena fyzická zátěž. Nedomnívám se, že za těchto nastavených kritérií pro stanovení nemoci z povolání dojde v České republice k velkému nárůstu počtu nových onemocnění.

Spíše se bude jednat o několik desítek uznaných nemocí z povolání. Zkušenosti ze zemí jako je Slovensko a Německo, kde se touto problematikou již zabývají, to jen potvrzují.

V loňském roce 2021 došlo v České republice k velkému nárůstu nemocí z povolání oproti roku 2020 vlivem zařazení nové infekční nemoci covid-19, která patří mezi onemocnění přenosné a parazitární. Nejčastěji onemocněli pracovníci poskytující zdravotní a sociální péči – celkem 5364 onemocnění. Celkový počet onemocnění v tomto roce byl 5991. V roce 2020 přitom činil celkový počet onemocnění jen 1035. V tomto roce bylo nejčastějším onemocněním syndrom karpálního tunelu v počtu 284 onemocnění.

Snahou zaměstnavatele by nemělo být jen finanční vypořádání nemocí z povolání, ale hlavně vytváření, zlepšování a úpravy pracovních podmínek podle našich fyzických a sociálních potřeb, aby k nemoci z povolání nemuselo vůbec dojít. Důležité pro splnění těchto podmínek je i dodržování zdravého životního stylu a pohybových aktivit zaměstnance.

Jaroslav Pazdera

BOZP a Systémy řízení

„Co by auditor systémů managementu nikdy neudělal“

Auditování (prověřování) čehokoliv je charakterizováno dodržováním řady zásad. Tyto zásady činí audit účinným a spolehlivým nástrojem při podpoře politiky managementu. Dodržování těchto zásad je předpokladem pro získání odpovídajících závěrů z auditu a pro zajištění, že auditori pracují nezávisle a že dojdou za podobných okolností k podobným závěrům ... To zní jako litanie kapitána Ořecha, že Komunystyckým manifestem byl dělnycké třídy dan mocný nástroj k boji proti americkému ymperyalizmu. Šedivá teorie a zelený strom života však platí nejen pro auditování. Koneckonců, jakousi zkušenost s tím máme všichni.

Máme kliku, že auditori, o kterých tady píšu, jsou zaměstnanci komerčních společností. Jediné, na co opravdu nemohou ani pomyslet, je neohlášené se cpát do podniku s tvrzením „přijel jsem k vám provést audit“, a to ani když o sobě tvrdí, že jsou auditori Organizace spojených národů, Evropské komise, Pánaboha Fousatého, devětkrát adoro- vaného nebo Dábla Rohatého, devětkrát kamenovaného. Čili ve sjednaném čase se na bráně vylihe sjednaná skupinka jedinců, kterou náš kolega (většinou někdo z Technického servisu) pustí do podniku, přidělí jim průvodce a legrace může začít. I když, legrace ... škoda, že už nemáme devadesátky. To byla ještě doba, kdy byla mezi auditory velmi oblíbená hra na schovávanou (ztratit se svému průvodci a bez jeho

vědomí tahat z lidí informace), a velmi oblíbenou činností auditovaných bylo stavění Potěmkinových vesnic (Franto mlč, já vím, co chtějí slyšet, a proto jim to řeknu za tebe). I když už nemáme devadesátky, něco přece jenom pře- trvalo dodnes.

Zaměstnanci doprovázející auditora totiž dodnes musí

- dbát na to, aby se auditor nepohyboval po podniku samostatně,
- poznamenávat si veškeré dokumenty, do kterých auditor nahlížel,
- zaznamenávat všechny důležité skutečnosti během auditu, zejména veškeré otázky a odpovědi, kontrolované dokumenty, sporné body apod. a na jakékoli otázky auditora odpovídat pouze v rozsahu svých pravomocí, a pokud neví, nespekulovat.

Všichni zaměstnanci si musí být vědomi, že auditori hledají důkazy proti společnosti a proto musí

- aktivně spolupracovat, nikoli pouze pasivně strpět kontrolu – každý dotázaný zaměstnanec musí být schopen stručně odpovědět na položené dotazy,
- s auditory udržovat profesionální vztah, být vstřícný, ne však nepřiměřeně aktivní,
- auditorům předkládat pouze dokumenty, které spadají pod předem stanovený rozsah auditu,
- vyvarovat se jednání zpochybňujících důvěryhodnost společnosti (útek nebo skrývání se před auditorem, překročení skartace dokumentů apod.).

Kdo to ještě nezažil, měl by vědět, že

- auditori si zhusta osobují právo nahlížet do dokumentů jakéhokoli stupně

utajení, nikoli jen neutajovaných dokumentů O, ale i utajovaných V, A a T,

- auditor, zvláště pak auditor jazykově nedostatečně vybavený, se může pokusit tajně pořizovat fotografické kopie předložených dokumentů a záznamů a při odhalení to bude vysvětlovat tím, že je potřebuje přeložit (gúglpřekladačem nebo čimkoliv tomu podobným) do svého rodného jazyka,
- auditor ví, že se nesmí seznamovat s obchodním tajemstvím společnosti a žádný zaměstnanec společnosti není ani povinen ani oprávněn mu jakékoli skutečnosti tvořící obchodní tajemství sdělovat, přesto bude zkoušet utajované skutečnosti vyzvědět (například jaké jsou procesní parametry, jaká je ekonomika podniku, jaké nálezy státních a kontrolních orgánů musí podnik řešit apod.),
- auditor ví, že není oprávněn manipulovat s jakýmkoli vybavením společnosti, ať už jsou to provozní zařízení, počítače nebo jakékoli záznamové knihy a sešity, přesto se o to může pokoušet.

Ech, mrzký jazyk předběhl ruku písme- na kladoucí ... sluničkový začátek textu je sice z normy pro prověřování systé-

mů managementu (ISO 19011), zbytek pak na vlastní kůži v té či oné formě může poznat ten, na koho přiletí jitrní nálet, dawn raid, český „neohlášené šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže“, případně „neohlášené šetření Evropské komise“. Jak by se mohl týkat auditora. Auditor, zvláště pak auditor vyslaný zákazníkem, je přece etický, spravedlivý, upřímný, čestný a ohleduplný, přístupný jiným názorům, diplomatický, taktický, všímavý, vnímavý, rozhodný a samostatný. A také zkušený, vzdělaný v oboru, jazykově vybavený, nepředpojatý a férový. Hledat důkazy proti auditované společnosti, vyzvídat informace nad rámec auditu, a to i informace utajované, reportovat pouze nálezy negativní a zveličovat jejich potenciální následky a přecházet nálezy pozitivní, namísto příležitosti ke zlepšení používat audit jako nástroj zdůvodňující sankce nebo se dokonce pokoušet amatérskými zásahy do technologie vystavovat podnik nebezpečí havarijního stavu, to by ho nikdy, niemals, never, никогда ani nenapadlo.

Pavel Mollin, Řízení jakosti
(a též autor pohádky o etických, spravedlivých, upřímných, čestných a ohleduplných auditorech)

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: červen a červenec 2022

Ve dnech 13. až 15. června 2022 proběhl v Precheze dozorový audit systémů řízení kvality, životního prostředí, bezpečnosti práce a energetického managementu tříčlenným auditorským týmem ze společnosti Bureau Veritas Certification CZ.

Jako obvykle bylo cílem auditu prověření shody každodenní praxe ve společnosti s požadavky příslušných mezinárodních ISO norem, které definují obecné požadavky na uvedené

systémy řízení. Kromě standardně prověřovaných systémových věcí se audit se tentokrát zaměřil zejména na výrobu titanové běloby, energetiku, strojní údržbu vodního hospodářství, údržbu závodní železniční vlečky a železničních cisteren, obchodní činnosti, včetně skladů, a na centrální laboratoře. Auditorský tým potvrdil v závěru auditu platnost dříve vydaných certifikátů na dotčené systémy řízení.

29. června provedla Krajská hygienická stanice, územní pracoviště Přerov, kontrolu na provozu vodního hospodářství. Kontrola byla orientována na dodržování právních předpisů v oblasti hygieny práce, na poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, poskytování lékařských služeb, stav sanitárních zařízení a na práci s nebezpečnými chemickými látkami. Kontrolou nebylo zjištěno porušení příslušných povinností zaměstnavatele.

Dne 29. 06. 2022 proběhl v Precheze dozorový audit certifikovaných stavebních výrobků PRETIOX a FEPREN.

Audit provedl VÚPS Praha (Ohlášená osoba č. 1516) se závěrem, že systém výroby předmětných výrobků a jejich uvádění na trh odpovídá požadavkům Nařízení č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh.

Pavel Mikulík

Reportáž Blanky a Marka

Rozhovor s jubilanty

V minulém čísle jsme se pokusili zavést novou rubriku, kde jsme našim kolegy-ním a kolegům, kteří si připomínají výročí svého nástupu do Prechezy, položili pár otázek, konkrétně tyto čtyři:

- 1. Proč Precheza?
- 2. Jak vzpomínáte na své začátky, kterými úseky jste prošel/prošla?
- 3. Kdo vás nejvíc ovlivnil, na koho rádi vzpomínáte?
- 4. Jak relaxujete po práci?

Jsmo rádi, že vám v tomto čísle můžeme představit pana Jiřího Novodomske-ho, který pracuje v Precheze již 45 let, a dámy Dagmar Zapletalovou a Janu Němcovou, které před 40 lety dokonce nastupovaly ve stejný den. Zde je jejich vzpomínání.

PS: V modrém sloupečku vpravo je uvedena spousta jmen. My zvolili opravdové vytrvalkyně a vytrvalce. Na příspěvky ostatních jubilantů se těšíme v dalších číslech a letech.

Blanka a Marek

Jiří Novodomský

Dobrý den všem. Jako všichni, kteří v podniku vy-drželi dostatečně dlouho, jsem i já dostal 4 otázky. A jako všichni budu hledat odpovědi. Zkusili jste si takové povídání o sobě někdy vymyslet? Já jsem si vždycky říkal, jak je jednoduché něco napsat, ale ouha – není. Přesto se o to pokusím:

Ad1 – Za to může asi pan Z. Crha, tehdejší persona-lista, který navštívil naši třídu v učilišti Přerovských strojřen, aby provedl tzv. nábor nových učňů do che-mičky. Jeho okřídlená věta – „kyselina sírová – krev chemického průmyslu“ – mne navždy dostala. Kromě toho tady pracoval můj otec, a tak jsem něco doma odposlechl. Ve třetím ročníku se chodilo na praxi do podniků, a tak jsem se tu ocitl i já. A zrovna na údržbě kyseliny sírové. Po vyučení jsem se stal už právoplat-ným zaměstnancem a příslušníkem cechu kyselin.

Ad2 – tady si dovolím poděkovat redaktorům za genderově vyváženou otázku – co kdybych se cítil být někým úplně jiným? Na vojně jsem se v MF dočetl, jak v PŘCHZ (tak se tehdy chemička jmenovala) postavili super moderní výrobu kyseliny sírové. Po odchodu mistra údržby to-hoto nového provozu p. Hrdličky jsem nastoupil na jeho místo já. Tím začala moje éra mistra údržby. Supermoderní výrobu S2 jsme záhy zlikvidovali, prý kyselina nebude potřeba. A tak jsem zase mistroval na S1, k tomu jsme měli na starosti úpravnu vody, stihl jsem závěr Arga (výroba umělé rohoviny), závěr TiCl (něco hodně smradlavého a výbušného), pak tablety Preform, perleťové pigmenty (skvělá metaliza na rámy kol), 10 let krystalizace a závěr mého profesního života trávím s partou kluků, údržbářů zvedacích zařízení, výtahů. Jo, a taky jsem dělal učitele v autoškole, pomocnou sílu v pekárně – to sem ale asi nepatří. A vším tím životem se táhne jedna pevná nit – kyselina sírová, krev chemického průmyslu. A ještě jedna vsuvka ze života – jak se z průměrného studenta chemie na průmys-lovce stane jedničkář? Když po 5 letech strávených v provozu sírovky si u zkoušky vytáhnete otázku: výroba kyseliny sírové...

Ad3 – tak na tuhle otázku se v mém případě nedá vůbec jednoduše odpovědět. Víte, kolik lidí jsem potkal? S kolika jsem jednal? S kolika se hádal? Ale byli lidé, od kterých jsem se učil a na které mockrát vzpomínám. Hlavně ti ze začátků mého působení – pánové Kalman, Havrilko, Jedelský, Tomek, Prusek, ... Měl jsem tu i kamarády ze základky, z učňáku, z oddílu ZÁLESÁCKÁ 10, který jsem 20 let vedl. Věřte, že na všechny minulé i současné kolegy ze všech koutů našeho podniku vzpomínám rád, od každého jsem si vzal nějaké ponaučení. A věřím, že na mě nebudou naštvaní, když jsem je tady nejmenoval.

Ad4 – Práce s lidmi je těžká a mnohdy i nevděčná. Tak to bylo, je a vždycky bude. Já měl ale štěstí, že bylo kde a jak zrelaxovat. Zlí jazykové tvrdí, že já po práci relaxuji nejlépe zase prací. Ale není to skoro vůbec pravda. Nejdřív v turistickém oddíle, pak jsem hrával s několika kapelami, jezdili jsme a jezdíme s kamarády do přírody. Poslední dobou je pro mě hitem kolo. Ne jenom jako prostředek dopravy do zaměstnání ale hlavně k delším výletům. Samozřejmě se nemůžu rovnat zdejší cyklistické skupině 1.A třídy, ale co zvládnu, to zvládnu. A hlavně rodina, ta je v mém případě to nejdůležitější.

Dagmar Zapletalová

Ad1 – Jako malé děvče jsem se od mého dědečka Arnošta Rytíře, který v tehdejších Přerovských che-mický závodech pracoval v letech 1945-1965 (než odešel do důchodu), dozvěděla, že existuje něja-ký závod, kde lidé chodí v bílých pláštích, pracují se zkumavkami, jiní lidé pracují na prozvoze, kde se vyrábí „nějaký bílý prášek“ a ti další zase pracují na lince, kde se vyrábějí nějaké granulky. Nikdy by mně nenapadlo, že do této firmy někdy nastoupím do pracovního poměru a pochopím, že bílý prášek je titanová běloba a granulky hnojivo pro zahrádkáře. Na výběr, kam po ukončení ekonomické školy, jsem moc neměla. O práci pro absolventy středních škol byla nouze. Byl zázrak, když někdo z nás práci sehnal. Já to štěstí nakonec měla. Strýc Karel, který mistroval v nynější PRECHEZE na výrobně kyseliny sírové, se zmínil tehdy šéfe osobního oddělení paní Klorové, že jeho neterť právě ukončila střední ekonomickou školu. Zrovna v té době se sháněly operátorky do výpočetního střediska, tak prý at' se přijdu ukázat. Tak jsem přišla a už neodešla. Jsem za to ráda.

Ad2 – Nastoupila jsem jako operátorka na výpočetní středisko. Dodnes si pama-tuji, jak jsem šla 2. 8. 1982 na nástupní prohlídku a před tehdejším zdravotním střediskem postávala divčina s vyděšeným obličejem jako já, a jen zaznělo: já jsem Jana a já Dáša... Dodnes jsme zůstaly s Janou Němcovou kamarádky a obě věrný PRECHEZE. Práce operátorky byla na ranní a odpolední směnu, což se mi jako mladé moc nezamlouvalo. Sekretářka vedoucího výpočetního střediska pana Tomečky odcházela na jiné pracovní místo ve firmě, tak jsem využila příleži-tosti a nastoupila na její místo. Ve funkci sekretářky jsem setrvala až do července 1985, do doby mého odchodu na mateřskou dovolenou. Po mateřské v roce 1989 si mě vzala „pod křídlo“ paní Gadlenová, tehdejší vedoucí mzdové účtárny, kde pracuji jako mzdová účetní dodnes.

Ad3 – Za dobu, co jsem v PRECHEZE, jsem prošla několika pracovními pozicemi a poznala fajn lidi. Většina z nich však už není mezi námi. Nemohu nevzpomenout na některé kolegy z výpočetního střediska: Standu Lužného, Anežku Prinzovou, dvojici Pepu Soumara a Zdenka Doležela, Růženku Dosoudilovou, Jitku Zemano-vou, Stánu Mořkovskou, paní Kyrychovou, pana Dudu a jeho božské neodolatelné dršťkové polévky a guláše, kterými nás obdarovával. Z útvaru „Práce a mzdy“ nemohu nevzpomenout na Jardu Dosoudila, Jardu Prášila, pana Mazáče a jeho týdenní „odlehčovací kúru“ s marmeládou a rohlíkem místo oběda, Mirku Zemán-kovou, Marušku Tesařikovou, Alenu Vykoukalovou, paní Jurajdovou a spoustu dalších. Byly doby, kdy nám bylo do smíchu, ale byly i doby, kdy jsme si sáhli na samé dno, např. když jsme implementovali v roce 1999 nový informační systém SAP R3 – modul pro personalistiku a mzdy. To jsem ještě ani netušila, že v září 2021 nás čeká obdobný úkol, přechod z IS SAP na informační systém TARGET. Ale vše jsme snad úspěšně zvládli a pohlazením po duši pro mne bylo to, že zaměstnanci dostali výplatu za leden 2022 v plánovaném termínu.

Ad4 – největším relaxem pro mne v létě je posezení s rodinou a dobrými přáteli doma pod pergolou s grilováním a dvojkou dobrého vína.

Jana Němcová

Ad1 – Do PRECHEZY jsem chodila již jako studentka brigádně o prázdninách, pracovala jsem u Ing. Zá-vodníka, a protože se mi práce v PRECHEZE líbila, nastoupila jsem po maturitě na výpočetní středisko (za Strhancem). Tam jsem se seznámila s tehdejší výpočetní technikou, počítačovým sálem, děrnými štítky a vším, co dnešní generace nezná už ani z vy-právení.

Ad2 – časem jsem zapadla pracovními povinnostmi i do skupiny normovačů, pod vedení pana Hromady, kde jsem získala nové zna-losti a zkušenosti ohledně normování práce, kde jsme s kolegy hledali skryté re-zervy ve využití pracovní doby. Další mé působení bylo pak na útvaru Finance pod taktovkou paní Golářové, kde jsem se zapojila postupně do odhalování tajemství daně z obratu, dnešní daně z přidané hodnoty, zároveň jsem posílala pokladnu, kde se tenkrát vyplácely mzdy v hotovosti a sáčkovaly pro každého jednotlivého zaměstnance. Pak jsem již na útvaru Finance zůstala, zabývala se daní z přidané hodnoty a pokladnou, časem přešla se stejnou tematikou na útvar Účetnictví.

Ad3 – nejraději vzpomínám asi na RNDr. Tomečku jako vedoucího výpočetního střediska a všechny tehdejší kolegy (Ing. Lužný, p. Zemanová, Prinzová, Karst, Soumar) a spoustu dalších (Golářová, Rašková), kteří mi pomáhali v začátcích a měli jako ostřílení bardové vždy trpělivost s nastupujícími mladými kolegy v týmu. Někteří již bohužel nejsou mezi námi, nicméně v mém srdci zanechali nesmazatelnou stopu.

Ad4 – Kontroly dokladů v elektronické podobě jsou nepříjemnou zátěží pro mé oči, proto si odpočinout nejraději jezdím na chalupu, kde se věnuji zahradničení, ráda jezdím na kole, nepohrdnu dobrou knihou, či cestovatelskými zážitky hlavně v naší zemi. Také velmi ráda fotografuji. Nejsem již ve věku, abych se ztotožnila s názorem, že není správné celý život být v jedné firmě, že je třeba zkusit několik zaměstnavatelů, různé profese, aby se člověk zdokonaloval. PRECHEZA mi dala hodně příležitostí k seberealizaci a beru ji jako domovskou základnu, jistotu a naplněný profesní život.

Krátká zmínka o událostech z roku 1977, kdy nastoupil do PRECHEZY pan Jiří Novodomský

1977

Československo

- **1. ledna** – Byla založena občanská opoziční iniciativa Charta 77, nazvaná dle stejnojmenného dokumentu. Autoři v něm poukazují na nedodržování lidských a občanských práv v Československu.
- **22. února** – V první československé jaderné elektrárně Jaslovské Bohunice došlo k havárii. Během výměny palivového článku v reaktoru došlo k ucpání chladicích prostorů článku silikagelem a k následnému přehřátí. Na mezinárodní stupnici jaderných událostí byla nehoda klasifikována stupněm č. 4 (ze 7). Provoz na nejstarším – prvním reaktoru elektrárny Jaslovské Bohunice, spuštěném v roce 1972, již nebyl obnoven.
- **27. dubna** – V Karlových Varech byla dokončena rozlehlá budova lázeňského hotelu Thermal. Jako poslední byla předána kulturně – společenská část hotelového komplexu. Projekt desetipatrového hotelu, s téměř třemi sty pokoji, vystavěného na nábřeží řeky Teplé, je dílem architektů Věry a Vladimíra Machoninových.
- **10. prosince** – Na 1. programu Československé televize měl premiéru populární dvanáctidílný televizní seriál Žena za pultem natočený režisérem Jaroslavem Dudkem podle scénáře Jaroslava Dietla. Seriál popisuje osobní i pracovní starosti prodavačky Anny Holubové a jejích kolegyní a kolegů z jedné pražské velkoobchodní potravin. Hlavní roli ztvárnila Jiřina Švorcová.

Svět

- **27. března** – Letecké neštěstí na Tenerife, největší letecká nehoda v dějinách.
- **25. květen** – Premiéra filmu Star Wars: Epizoda IV – Nová naděje.
- **3. července** – Magnetická rezonance byla poprvé použita pro humánní vyšetření.
- **10. září** – Poslední oficiální poprava gilotinou, Francie.

Jubileum životní

ČERVENEC

50 LET **Kubáč Roman**
provozní zámečník
Štajnar Marek
provozní elektrikář

60 LET **Kubját Pavel st.**
provozní zámečník

ODCHOD DO DŮCHODU

Grohmann Tomáš
strojník-úpravář vod

SRPEN

50 LET **Bajgar Robert st.**
provozní zámečník
Ilgner Marek
skladník

Prášil Ludvík
vedoucí EN a MAR

Skopalík Jan
jeřábek

v zaměstnání

ČERVENEC

30 LET **Ondřej Ivan**
manipulant-neutralizace
Zatloukal Tomáš
výrobní dispečer
Rozkošný Martin
provozní zámečník

Kolář Karel
vedoucí BTS

40 LET **Hubka Jaroslav**
chemik - kontaktář

45 LET **Mazáč Luděk**
mechanik MAR

Novodomský Jiří
mistr PKS a ZZ

SRPEN

20 LET **Příkopa Tomáš**
vedoucí ŽPM

30 LET **Kadera Pavel**
vrchní mistr elektřiny

Dohnálek Jaromír
mechanik MAR

35 LET **Čecháková Věra**
laborantka

40 let **Němcová Jana**
referentka daní

Zapletalová Dagmar
mzdová účetní

Okénko knihovnice

Dětská literatura

Do konce prázdnin zbývá ještě deset dnů. Doufám, že jste si pořádně užili dovolených, a mně nastává milá povinnost napsat nový článek do Novin PRECHEZA. Tentokrát na téma dětská literatura.

Jako vždy začínám tím, kdo vyhrál novou knihu v soutěži z minulého vydání. Správná odpověď zněla, že jsem z roztrhlého náhrdelníku na zemi našla 38 korálků. Tipujících bylo tento měsíc 14. Detektivku od Roberta Brynzy Propast smrti vyhrál **Petr Kantor**, který se trefil úplně přesně. Knihu jsem mu se srdečnou gratulací předala.

Dětská literatura, kromě poezie, patří k mým nejoblíbenějším literárním žánrům. Mohlo by se zdát, že je to trochu infantilní úchylka, ale nevěřte tomu. Dětský čtenář či posluchač je velmi náročný. Pokud se mu něco nelíbí, nevdrží poslouchat. Dětská literatura, kromě obrovské dávky fantazie, obsahuje i prvky žánrů ostatních: Např. **cestopis** - za devatero horami a devatero řekami, **gastronomie** - Hrncečku vař či Sůl nad zlato, **komedie** - Pandrholův výprask obuškem, **krimi** - v Perníkové chaloupce pokus o vraždu čarodějnice, **napětí** - jestli bude ve Zlatovlásce působit živá voda, či jestli se Šípková Růženka po polibku probudí i s celým královstvím, **fantasy** - přítomnost víl, čertů a mluvících zvířat, **historie** - přítomnost králů či královen a v neposlední řadě **horor** - páráni vlkova břícha v pohádce O Karkulce. Určitě i vás napadne spousta jiných variací.

První knihou, kterou bych vám tedy prostřednictvím odborové knihovny dnes chtěla nabídnout, je kniha od Jana Drdy **Hrátky s čertem**. Kdo z nás by neznal její filmové zpracování s nezapomenutelným hereckým obsazením! Kniha s pořadovým číslem **131** má jako podtitul napsáno komedie o deseti obrazech, je psaná formou divadelního scénáře a mně to nedá nenapsat vám z ní malou ukázkou: „**SARKA-FARKA**: Já jsem ten proslulej loupežník Sarka-Farka, známej za devaterý řeky a vršky, já sem ten hroznej arcimordýj, co se před ním všechno živý třese! **MARTIN**: No to mi spad kámen ze srdce! Už sem se bál, že budu mít zase nějaký nedorozumění s hajným! S loupežníkem je přece jenom jiná řeč! **SARKA-FARKA**: Se mnou není vůbec žádná řeč! Všecko živý, co potkám, zabiju, rozsekám, roztčtvrtím a basta! Honem se rozluč se světem, já tu nebudu mařit čas do večera! **MARTIN**: Však mě už taky bolejí ruce. (Spustí ruce podle těla, zas foukne ve verce do kožíšku): vidíš holka, takovej už je světa běh. Tebe jsem chtěl poslat za posmrtný vrátka, a jak figura ukazuje, tak tě tam za chvíličku sám dohoním. Hej, povídám, loupežníku: nemoh bych se na tě podívat, jak vlastně vypadáš?

V pořadí druhou nabízenou knihou je kniha **Záhadný host** od Jaromíry Kolárové s pořadovým číslem **5986**. Hodně mě zarazí a mrzí, že ještě nebyla nikým vypůjčena ani čtena! Tato útlá knížečka napsaná velkými písmeny s nesmírně krásným a něžným příběhem jako by vybízela k přečtení! Nemáte doma náhodou nějakého prvňáčka nebo druháčka? Tak šup šup do knihovny, ať je váš podpis v průkazce jako první! Možná se vám bude zdát jméno spisovatelky Kolárové povědomé. Ano, je to známá autorka dětských knih např. Veronika prostě Nika nebo Léto s kovbojem. Kniha od známých dětských autorů, jako je Stanislav Rudolf, Eduard Štorch, Marie Majerová, Lenka Lanczová, Markéta Zinerová, Jules Verne, mám v knihovně také spoustu. Stačí se podívat do seznamu, anebo, a to je ještě lepší varianta, přijít se za mnou podívat osobně.

Třetí nabízenou knihou je kniha od Marie Podešvové **Zuzajda a Jurajda** s pořadovým číslem **5990**. Příběh mi

Přes čtyřicet let sem na světě, ale živýho loupežníka sem ještě neviděl!

SARKA-FARKA: Ani si to nepřej! Kdo se na mě jedním vočkem podívá, hroznej strach ho v tu ránu pojme, a všechny vlasy se mu hrůzou zježejí. Kdo na mě voběma vočima pohlídne, husí kůže mu naskočí po celém těle, a do smrti smršťující veselej nebude! A na koho já sám ještě ke všemu udělám zlej kukč, ten v tu ránu ztumpachovatí!“

V pořadí druhou nabízenou knihou je kniha **Záhadný host** od Jaromíry Kolárové s pořadovým číslem **5986**. Hodně mě zarazí a mrzí, že ještě nebyla nikým vypůjčena ani čtena! Tato útlá knížečka napsaná velkými písmeny s nesmírně krásným a něžným příběhem jako by vybízela k přečtení! Nemáte doma náhodou nějakého prvňáčka nebo druháčka? Tak šup šup do knihovny, ať je váš podpis v průkazce jako první! Možná se vám bude zdát jméno spisovatelky Kolárové povědomé. Ano, je to známá autorka dětských knih např. Veronika prostě Nika nebo Léto s kovbojem. Kniha od známých dětských autorů, jako je Stanislav Rudolf, Eduard Štorch, Marie Majerová, Lenka Lanczová, Markéta Zinerová, Jules Verne, mám v knihovně také spoustu. Stačí se podívat do seznamu, anebo, a to je ještě lepší varianta, přijít se za mnou podívat osobně.

Třetí nabízenou knihou je kniha od Marie Podešvové **Zuzajda a Jurajda** s pořadovým číslem **5990**. Příběh mi

připomíná Honzíkovu cestu; malá Zuzanka z Prahy jede za babičkou a dědečkem na prázdniny do malé vesnice na Valašsku, kde ji kromě bratrance Jirky čeká mnoho letních dobrodružství. Jen družstevní vajíčko v ní nenajdete. No nemyslete si, před psaním tohoto článku jsem si znovu přečetla i knížku Arkadie Gajdara **Čuk a Gek (3420)**. Není v ní žádná komunistická propaganda, slovo Sovětský svaz je v ní napsáno jen jednou a kdo by si chtěl znovu připomenout léta minulá, kniha je mu plně k dispozici. Asi si říkáte, jestli knihy nabízím vám nebo vašim dětem...Ale sáhněte si na srdce, četli byste svým dětem něco, co by se vám samotným nelíbilo? Tak abychom se pohnuli trochu dál, od pohádek a dětských příběhů, mám tu něco i pro starší dorostence, a to knihu Petra Šabacha **Hovno hoří** s pořadovým číslem **7815**. Tato kniha byla předlohou pro film Pelíšky a před deseti lety byla povinnou četbou na přerovském Gymnáziu Jakuba Škody.

Poslední mnou nabízenou knihou je titul **Cvičení z pravopisu pro větš školáky** s pořadovým číslem **7873**. To koukáte, co všechno nabízí odborová knihovna, co? Je určena pro žáky druhého stupně ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Když se podíváte do seznamu pod kolonku autorů – kolektiv, najdete tam i různé sbírky úloh z matematiky a fyziky.

A tady mám na vás ještě jednu prosbu. Pokud máte doma nějaké přečtené knihy, které vám zavazí a nepřinášejí žádnou radost, doneste je tam, kde ještě nějakou radost udělají, a to jako sponzorský dar do naší odborové knihovny. Předem moc děkuji. A teď už se opravdu moje srpnové psaní chýlí ke konci. Zdaleka jsem v něm nestihla představit všechny knihy, které bych chtěla, ale i tak děkuji za přečtení a pro rodiče a prarodiče malých čtenářů tu mám již neodmyslitelnou tipovací soutěž.

Soutěž

Čtvrtá soutěžní otázka zní:

Na zahradě mám jeden keř malin. Tipněte si, kolik jsem z něho 12. 7. 2022 natrhala plodů. Malá nápověda: od 70 do 140 ks. Hrajeme o knihu Malí školáci od Zuzany Pospíšilové.

Těším se na vaše tipy, které mi pište na: lenka.culikova@precheza.cz nebo volejte na klapku 2347 do 2. září 2022.

Okno do přírody

Přírodní památka Hromnické jezírko – krásné na pohled, nebezpečné na dotek

Plzeňské městečko Hromnice skrývá ve svém blízkém okolí nevelké, červeně zbarvené, jezírko, které se před 47 lety stalo chráněným územím a před 20 lety přírodní památkou. Na tom by nebylo nic zvláštního, ale! Toto jezírko je evropským unikátem, a místo, kde se časem vytvořilo, by se mohlo označit za jeden z kořenů českého chemického průmyslu.

Jezírko o šířce 130 m, délce 190 m a hloubce místy až 18 m vzniklo 60 metrů pod úrovní terénu závalem odvodňovací štol krátce po zastavení těžby břidlice. Ta se na tomto místě začala těžit už v roce 1578. Ložisko dle kroniky objevili mniši, kteří ji využívali k výrobě léčiv. Sloužila také k výrobě kamence, kterým se bělil textil. Na přelomu 18. a 19. století byl ale objeven potenciál získávat z hromnické vitriolové břidlice dýmavou kyselinu sírovou (lidově zvaná vitriol či oleum) a od roku 1807 se zde naplno rozjela její výroba pod vedením podnikatele Johanna Davida Starcka. Hlubinnou těžbu nahradil povrchovým lomem. Pracovaly zde stovky horníků a důlní technika, vytěžená břidlice byla drcena na několikacentimetrové kousky a ty byly vršeny na nepropustném jílovém podkladu na 10-20 metrových haldách, které byly kropeny vodou přivedenou dřevěnými koryty z blízkého lesa. Ta rozpouštěla v břidlici rozpštělené síran železa a hliníku a byla zachytávána do kádí. Následným odpařováním vznikl vitriolový kámen, který se dále zpracovával na kyselinu sírovou. Byla to velmi těžká namáhavá a nepříjemná práce, ale náročný postup se vyplácel. Dýmavá kyselina byla tehdy jediným

známým rozpouštědlem rostlinného barviva indiga a tato těžba a následná výroba byla jediná na světě. Dokonce anglický i německý průmysl byl závislý na zdejší hromnické výrobě. Oleum se používalo například i k výrobě fosforu a čištění minerálních olejů. Jako v mnoha lomech a dolech, se ani tady nevyhnuli tragickým událostem. Nešťastnou náhodou byli zavaleni a zahynuli dva horníci. Majitel dolu měl v úmyslu na jejich památku vybudovat kostel, místní jej však přesvědčili, aby raději financoval stavbu školy, a tak nechal nedaleko lomu zhotovit alespoň sousoší třech svatých – Johana, Jakuba a Krista, kam se horníci mohli chodit modlit.

Netrvalo ale dlouho a monopol na výrobu vitriolu se ocitl v koncích. V Anglii vynalezli levnější a dostupnější způsob, jak získat kyselinu sírovou synteticky. Nakonec výroba začala upadat až nakonec v roce 1896 skončila úplně a sláva Hromnic byla zapomenuta. Postupně došlo k sesuvu stěn lomu a zaplavení vodou, samozřejmě bohatou na síran a železo, proto je voda červená a toxická. Proces, který se dříve využíval, probíhá pomalu samovolně dodnes. Samozřejmě jsou břidlice za ta léta už tak prolitá deště, že je obsah

kyseliny sírové v jezírku velmi malý. Ještě před sto lety ale byla koncentrace tak vysoká, že když se namočily boty, upadly podrážky. Ovšem ani dnes v jezírku nenajdeme žádného živého tvora, vše je sterilní, snad kromě mikroskopických řas adaptovaných na kyselé prostředí. V okolí se na šedých haldách snaží udržet pár náletových bříz a houževnatých borovic, ale je to nelehký úkol získat vodu, vyrovnat se s nedostatkem živin a udržet svůj růst.

Stromy zkoušené nepřízní životních podmínek se kroutí do roztodivných tvarů. Na místě je opatrnost, neboť břidlicové podloží a suť jsou velmi nestabilní a při jejich sesuvu hrozí nebezpečí pádu do jezera. Pravdou je, že dnes se už bezprostřední hrozby „rozpuštěného a vypuštěného“ bát nemusíme, nicméně koupel by to určitě příjemná nebyla. Po stěnách jezírka zaujmou překrásně duhově vybarvené haldy břidlice, které ve slunečním světle umí

vykouzlit roztodivné barevné odstíny, připomínající duhové hory na Islandu. V průběhu 20. století se uvažovalo, jak s jezírkem naložit. Byly tendence prostor využít pro skládku a úložiště odpadu, který by se po naplnění zahrnul. Naštěstí se tyto myšlenky neprosadily a dnes se můžeme dívat na zajímavou až romantickou přírodní památku, která byla dříve kolébkou českého chemického průmyslu.

Kateřina Stojanová

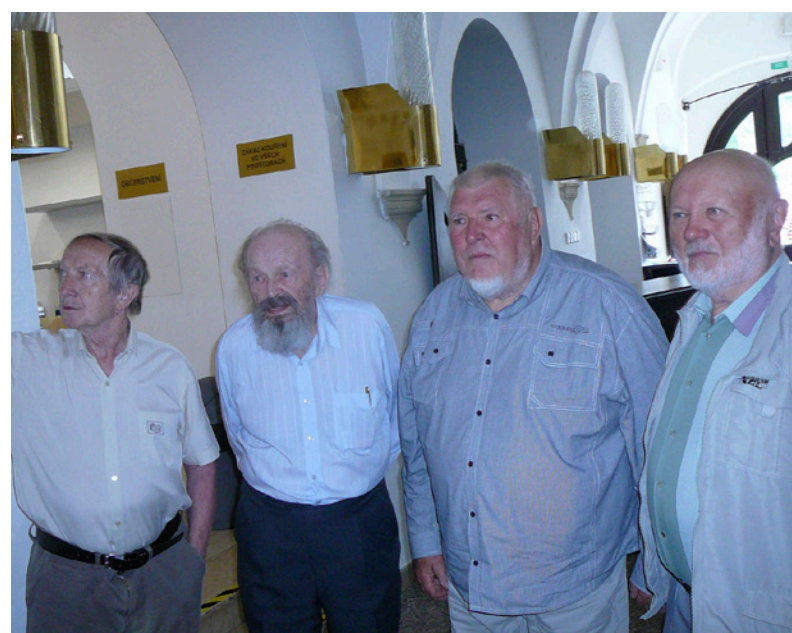
Odbory

Setkání důchodců

10. června 2022 se po tříleté covidové přestávce uskutečnilo oblíbené Setkání důchodců, pořádané odborovou organizací pro naše zaměstnance, kteří si již užívají zaslouženého důchodu.

Setkání se zúčastnilo **141** bývalých zaměstnankyň a zaměstnanců PRECHEZY, kteří si přišli nejen zavzpomínat, ale také podělit se o to, jak tráví čas a co je v jejich životě nového. Celé odpoledne panovala přátelská nálada a bylo vidět, že si všichni mají o čem povídat. V sále klubu Teplo na Horním náměstí to hučelo jako v úle až do pozdních večerních hodin. Pro všechny bylo připraveno pohoštění, nechyběl náš přerovský Zubr a i milovníci vína si přišli na své. Úsměvy zúčastněných zachycené na fotografiích podtrhují vydařenost celé akce a již se těšíme, až budeme moci pro naše milé bývalé zaměstnance toto setkání uskutečnit zase v příštím roce. Účastníkům děkujeme za zpětnou vazbu, komentáře a připomínky, které nám pomohou opět za dva roky akci opakovat jako projev úcty k našim bývalým zaměstnancům a k jejich plné spokojenosti.

Střípky z Nadace

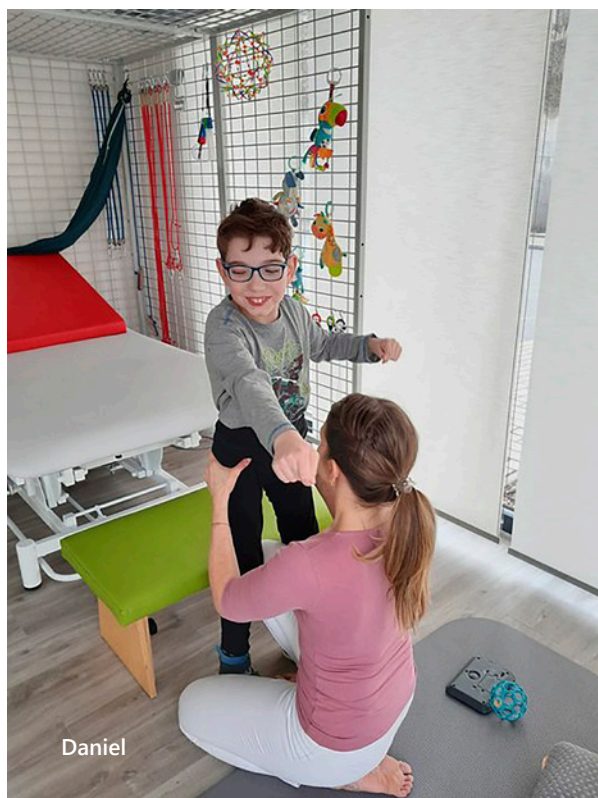

Fond Rehabilitace

Při postižení mozku či dětské mozkové obrně (DMO) je důležitá intenzivní rehabilitace. Ta je bohužel velmi nákladná. Proto jsme už před lety spustili fond Rehabilitace, jehož prostřednictvím přispíváme na zlepšení zdravotního stavu lidí s DMO či jiným získaným postižením mozku.

Matyáš

Daniel

Daniel

Podpořili jsme malého Daniela příspěvkem na rehabilitaci v KidsTherapi Labyrint v Liberci. Jeho maminka nám napsala, že každý den terapie tvrdě cvičil. Je to velký dřič. Takže Danielovi držíme palce, aby se jeho zdravotní stav dále zlepšil!

Matyáš

Malý Matyáš absolvoval v klinice Sarema intenzivní kognitivně motorickou terapii. Ať se daří, Matyáši!

Stipendijní program

Stipendijní program Nadace AGROFERT je tu proto, aby nabídl talentovaným a cílevědomým českým studentům podporu, kterou potřebují ke splnění svých studijních snů. Cílem je podpořit uchazeče ze sociálně slabých rodin ve studiích na středních školách, které jim z pohledu jejich vlastních potřeb poskytnou ten nejlepší prostor pro další osobní a školní růst. Nabízíme pomocnou ruku mladým lidem, kteří si uvědomují složitou sociální situaci své rodiny a sami se aktivně snaží o její zlepšení.

Letem světem intranetem

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu nebo jen kalendář akcí. Abyste se k informacím dostali opravdu odkudkoli, tak není pro přístup potřeba firemní připojení. Připojit se zvládnete i ze soukromého počítače či vašeho telefonu.

Od Škoda Auto po Agrofert. Češi rozhodli, které firmy se chovají odpovědně

Společenská odpovědnost hýbe světem. Jak ji ale vnímají Češi a zda oceňují, když se firmy chovají odpovědně a udržitelně, zkoumala agentura Ipsos v nedávném průzkumu. V průzkumu si spontánně vybavili nějakou společensky odpovědnou firmu 4 z 10 Čechů. Nejčastěji zmiňovali Škoda Auto (46 procent) a ČEZ (44 procent). Následovaly Lidl a Česká spořitelna (po 10 procentech), v těsném závěsu pak Agrofert (8 procent). Po 5 procentech si lidé vybavili také Plzeňský Prazdroj, ČSOB, Vodafone, O2 či E.ON.

Chcete se dozvědět více o našich hodnotách a společenské odpovědnosti? Právě vyšel CSR report „Jsme odpovědní“ za rok 2021.

Nemáte aktivní účet k intranetu?

Na výplatní páse jste dostali své unikátní přístupové údaje – přihlašovací jméno a také speciální čtyřmístný pin. Ty pak jen zadáte do přihlašovacího okénka, které naleznete na adrese www.nasintranet.cz. Pokud jste je neobdrželi, kontaktujte vaše personální oddělení nebo napište na podpora@nasintranet.cz

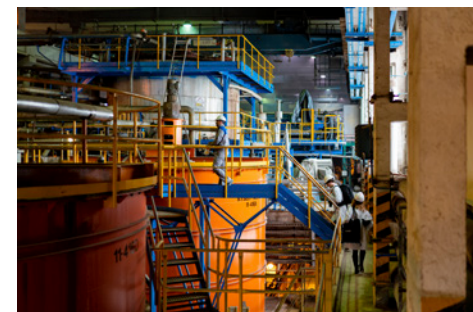

Koncern AGROFERT

Podívejte se na naši audiovizuální sérii ze života lidí a firem z našeho koncernu. Každý měsíc přidáváme nová videa na náš youtube kanál.

Jak vyrobit z černé bílou?

Věděli jste, že na počátku výroby jasně bílé titanové běloby je uhlavě černý minerál ilmenit? Zdá se vám to nemožné? Tentokrát jsme se vydali do firmy Precheza, a. s., která je významným výrobcem titanové běloby ve střední Evropě. Dozvíte se, jaké množství titanové běloby vyrobí společnost Precheza, a. s. za rok nebo jaká je teplota v kalcinační peci, která je nedílnou součástí celého výrobního postupu. Výroba titanové běloby je naprosto unikátní proces, který v Česku nemá obdoby.

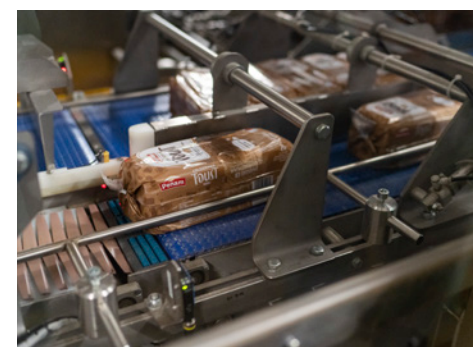
Jsme
AGROFERT

SKENUJ A SLEDUJ

Jaké je tajemství našich toustů?

Základem výjimečné chuti toustů z PENAMu je originální čerstvý pšeničný kvas. Díky němu jsou tousty vláčnější, chutnější a především – vydrží déle čerstvé. Není tak zapotřebí do nich přidávat zbytečnou chemii. Jak dlouho kvas zraje? Z jaké mouky je vyráběn? A co dalšího v této unikátní toustové receptuře najdeme? Zeptali jsme se pana Jaroslava Kafky, vedoucího Oddělení technologie společnosti Penam, a. s. Ten ví totiž o toustové receptuře naprosto vše. Zajímavé informace o toustech však doplnili i jeho kolegové.

SKENUJ A SLEDUJ

Nevěřte fámám, hledejte fakta

FÁMY
FAKTA

V médiích se o AGROFERTu říká ledacos. Jaká jsou fakta? Podívejte se na naše webové stránky **Fámy&Fakta**, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

POLICIE ODLOŽILA TAKZVANOU REKLAMNÍ VĚTEV KAUZY ČAPÍ HNÍZDO

Policie odložila takzvanou reklamní větev kauzy Čapí hnízdo, ve které prověřovala možné daňové úniky u plateb od firem z holdingu Agrofert za reklamu konferenčnímu centru Čapí hnízdo.

REAKCE NA ČLÁNEK IROZHLAS.CZ „SANKCE 85 MILIONŮ: BRUSEL VYSTAVIL ČESKU POKUTU ZA BABIŠŮV STŘET ZÁJMŮ I CHYBY V ZEMĚDĚLSKÝCH DOTACÍCH“

Web iRozhlas.cz publikoval 13. 6. 2022 článek „Sankce 85 milionů: Brusel vystavil Česku pokutu za Babišův střet zájmů i chyby v zemědělských dotacích“. Vedení koncernu AGROFERT na informace v článku uvádí: Žádné řízení se společností AGROFERT vedeno nebylo. Jedná se o audit ČR, ne společnosti AGROFERT. Proto jsme ani žádné rozhodnutí neobdrželi a informace máme pouze z médií. Jsme přesvědčeni, že jsme postupovali v souladu s pravidly České republiky a Evropské unie. Pro vrácení dotací nevidíme důvod. Musíme se ostře ohradit proti tomu, že by daná sankce byla způsobena jednáním našich společností a věříme, že se bude Česká republika proti tomuto rozhodnutí bránit soudní cestou. Jak již dříve SZIF oznámil, zastavil vyplácení dotací společnostem skupiny AGROFERT, není nám tedy jasné, jak by daná sankce mohla být udělena za projekty, které byly pozastaveny.

Nevěřte fámám, hledejte fakta.
Více naleznete na www.famyfakta.cz